

Firan maakt werk van de energietransitie

Veelgestelde juridische vragen over de warmtenetten van Firan

Versie juni 2023

Als publieke partij ondersteunt Firan gemeenten met de ontwikkeling, realisatie, financiering en exploitatie van warmtenetten. Samen met publieke en private partijen - van provincies, waterschappen en netbeheerders tot projectontwikkelaars, woningcorporaties, maatschappelijke organisaties en burgers - werken we aan de infra voor de betrouwbare, betaalbare en duurzame warmte van nu en straks.

In 2050 zullen zeven miljoen woningen en een miljoen andere gebouwen in Nederland zo goed als klimaatneutraal zijn. De gebouwde omgeving is dan aardgasvrij, en maakt gebruik van duurzame elektriciteit en warmte. Gemeenten staan nu aan de lat om te kiezen voor een warmtevoorziening die past bij de lokale situatie. Wordt het een warmtenet? Dan krijgt u te maken met verschillende mogelijkheden, afwegingen en keuzes. Firan is de aangewezen partner om de lokale plannen voor een warmtenet door te ontwikkelen tot een concreet project dat past bij de ambities, wensen en mogelijkheden van uw gemeente.

In dit document staan de antwoorden op veelgestelde (juridische) vragen over de samenwerking tussen gemeenten en Firan. Op onze website vindt u meer informatie over onze [werkwijze](#), [missie](#) en [actuele projecten](#).

Wat is Firan?

Firan B.V. ('Firan') is een Nederlandse besloten vennootschap die zich toelegt op het ontwikkelen, realiseren, beheren en financieren van energie-infrastructuren, niet zijnde elektriciteit en gas. Firan maakt deel uit van de Alliander groep. Hoofd van die groep is Alliander N.V., een Nederlandse niet-beursgenoteerde naamloze vennootschap. Alliander N.V. is één van de grootste energie-netwerkbedrijven van Nederland, en heeft zich tot doel gesteld om actief bij te dragen aan de energietransitie in Nederland.

Wie zijn de aandeelhouders?

Alle aandelen in Alliander N.V. worden direct gehouden door Nederlandse provincies en gemeenten. Firan behoort tot de Alliander groep en is dus een volledig door Alliander N.V. gecontroleerde vennootschap.

Is Firan in publieke handen?

Firan behoort tot de Alliander groep en alle aandelen in Alliander N.V. worden direct gehouden door gemeentelijke en provinciale overheden. Indirect zijn de aandelen daarmee in publieke handen.

Waarom is Firan een aparte B.V.?

Firan is opgericht in 2013, toen nog onder de naam Alliander Duurzame Gebiedsontwikkeling ('Alliander DGO'). De activiteiten en projecten van Firan zijn in een aparte B.V. ondergebracht om diverse juridische redenen. Eén van de belangrijkste redenen is dat het voor iedereen volkomen duidelijk moet zijn dat de activiteiten van Liander dienen te worden onderscheiden van de activiteiten van Firan. Liander is de onafhankelijke netbeheerder binnen de Alliander groep ten aanzien van gas en elektriciteit. Liander heeft deze taak bij wet opgelegd gekregen. Firan verricht aanverwante activiteiten in de vrije markt. Uiteindelijk is de naam Alliander DGO veranderd in Firan, om nog duidelijker te maken dat Firan en Liander twee aparte entiteiten zijn met elk hun eigen rol.

Waar is Firan binnen Alliander gepositioneerd?

Firan is een 100% deelneming van Alliander Corporate Ventures B.V. Alliander Corporate Ventures B.V. is een 100% deelneming van Alliander N.V.

Welke participaties heeft Firan?

Als publieke partij Firan participeert (middellijk) in een aantal warmte-infrabedrijven waarin diverse projecten zijn ondergebracht. Ook lokale overheden zijn deelnemers aan de B.V.'s. De participatie in warmte-infrabedrijven past binnen de visie van Firan om te komen tot publieke warmtenetten voor de duurzame wereld van morgen. Door de infrastructuur in een aparte entiteit onder te brengen, worden daarnaast de risico's van productie en levering, die doorgaans substantieel groter zijn, gescheiden van het netbeheer. Daarmee verbeteren de business case en de betaalbaarheid van duurzame warmte.

Waarom valt Firan niet onder Liander?

Liander is de onafhankelijke netbeheerder binnen de Alliander groep ten aanzien van gas en elektriciteit. Liander heeft daartoe een wettelijke taak opgelegd gekregen. Firan valt niet onder Liander om voor iedereen duidelijk te maken dat Firan en Liander twee aparte entiteiten zijn met elk hun eigen rol.

Waarom valt Firan niet onder Qirion?

Qirion behoort eveneens tot de Alliander groep en wordt regelmatig door Firan ingeschakeld voor het ontwerp van warmtenetten. Qirion heeft zelf geen warmtenetten in beheer. Aangezien de activiteiten van Qirion en Firan niet dezelfde zijn, is gekozen voor twee aparte entiteiten.

Qirion opereert op de vrije markt en Firan ook, is er een verschil?

Qirion is adviseur, onder andere op het gebied van de ontwikkeling van warmtenetten. Firan schakelt Qirion regelmatig in voor het ontwerp. Een belangrijk verschil is dat Firan ook daadwerkelijk warmtenetten realiseert, beheert en financiert.

Waarom is ervoor gekozen om de naam Alliander DGO te veranderen in Firan?

Uiteindelijk is gekozen voor de naam Firan om nog duidelijker te maken dat Liander en Firan elk hun eigen rol hebben binnen de Alliander groep.

Welke regelgeving is op Firan van toepassing?

Op Firan is diverse regelgeving van toepassing.

Hieronder worden twee belangrijke wettelijke kaders benoemd. Het betreft geen limitatief overzicht.

Aangezien Firan onderdeel is van een netwerkbedrijf zijn onder andere de E-wet en de G-wet van toepassing. Daarin is bepaald dat een netbeheerder en de aan haar gelieerde groepsmaatschappijen enerzijds en producenten, leveranciers en handelaren van elektriciteit en gas anderzijds geen onderdeel mogen uitmaken van dezelfde groep en geen aandelen in elkaar mogen houden. De ratio achter dit groepsverbod is om het onafhankelijke karakter van de netbeheerder te borgen.

Daarnaast dient Firan zich als onderdeel van een netwerkbedrijf te houden aan de in de E-wet toegestane nevenactiviteiten.

Is Firan een marktpartij?

Firan opereert in de vrije markt. Doordat zij onderdeel is van een netwerkbedrijf dat in handen is van lokale overheden, heeft zij een duidelijke maatschappelijke inslag.

Wie is de investerende partij bij een warmtenet?

De kapitaalverschaffers worden per project aangetrokken. Zij krijgen daarbij een aandeel in de infra B.V. Firan financiert soms zelf, maar ook gemeenten en/of provincies en woningcoöperaties etc. kunnen onder bepaalde voorwaarden op projectniveau een investering doen.

Kan Firan verkocht worden? En zo ja, wat betekent dat dan voor de realisatie en exploitatie van het warmtenet?

Met de aanleg van energie-infrastructuren gaan enorme investeringen gepaard. Aangezien deze investeringen pas na tientallen jaren worden terugverdiend past het in de langetermijnvisie van Firan om onderdeel te blijven van Alliander.

Waarom doet Firan geen productie en levering?

Omdat Firan behoort tot een netwerkbedrijf mag zij vanwege regulatoire beperkingen geen productie en levering verzorgen. Het verzorgen van productie en levering past bovendien niet binnen de visie van Firan.

Mag Firan in een B.V. zitten met een leverende partij of met een partij die een bron bezit?

In verband met regulatoire beperkingen mag Firan alleen een minderheidsaandeelhouder zijn van een entiteit die ook warmte produceert, verhandelt en/of levert. Met de komst van de nieuwe Warmtewet, de Wet collectieve warmtevoorziening, kan dit veranderen.

Wie doet de engineering bij Firan?

De business developer en de manager realisatie en exploitatie van Firan, ondersteund door de experts van Qirion zorgen voor de engineering.

Wie doet beheer en onderhoud bij Firan?

De manager realisatie en exploitatie Firan is eindverantwoordelijk voor het beheer en het onderhoud van de infrastructuur.

Wie bouwt de warmtenetten van de lokale warmtenetwerkbedrijven waarin Firan participeert?

Indien een project de realisatiefase bereikt, zal er via een aanbestedingsprocedure een aannemer worden gecontracteerd. Welke partij dat is, is dus per project verschillend.

Mag de gemeente onderhands aanbesteden aan Firan?

Als de gemeente uitsluitend een faciliterende rol speelt in de ontwikkeling van een warmtenet, dan is in beginsel geen sprake van een overheidsopdracht en rust op de gemeente dus ook geen aanbestedingsplicht.

Als de gemeente een leidende rol wil innemen bij de aanleg van een warmtenet, dan kan de gemeente in samenwerking met Firan een infra B.V. oprichten waarin de gemeente en Firan de aandelen houden en de gemeente (al dan niet gezamenlijk met Firan) toezicht houdt op het beleid van de entiteit. De opdracht tot aanleg en exploitatie kan dan op basis van de quasi-inbestedingsregels of de joint venture vrijstelling uit de Aanbestedingswet in beginsel onderhands bij deze entiteit worden ondergebracht. De gemeente hoeft de opdracht dan dus niet afzonderlijk aan te besteden, deze wordt verlegd naar de infra B.V.. Het dagelijkse beheer over de vennootschap neemt Firan voor haar rekening.

Per specifiek geval zal in overleg worden bekeken welke juridische constructie het meest passend is. Met de komst van de nieuwe Warmtewet, de Wet collectieve warmtevoorziening, kunnen de genoemde werkwijzen veranderen.

Meer weten over Firan en wat wij voor de nieuwe energie in uw gemeente kunnen betekenen? Lees dan ons [whitepaper voor gemeenten](#) en neem gerust [contact](#) met ons op. Samen brengen we de energietransitie verder.